

מידו. וכרב נחמן.

אמר ליה רב אשי לאמימר: האם ההלכה כרב נחמן גם בעורר, או רק בעומד בשדה? למאי נפקא מינה, לכררב יוסף. שבעורר הלכה כמותו(26).

אמר ליה אמימר: לא שמייע לי. כלומר, לא סבירא לי. ולעולם ההלכה כרב נחמן שמועיל הקנין בין בעורר ובין בעומד, כיון שמגופה של קרקע קנו מידו.

שנינו במשנה — אם כן למה כתב לה וכו' שאם מכרה ונתנה קיים.

ומקשה הגמרא — הרי בלשון "דין ודברים אין לי בנכסייך" יש משמעות גם על סילוק מכל הנכסים, ואם כן תימא ליה [תאמר לו, לבעל] האשה — מכל מילי סליקת נפשך!(27) ומדוע הסתלק רק לענין מכירה?

מתרצת הגמרא: אמר אביי: סברה משנתינו שיד בעל השטר על התחונה. כלומר — כיון שהבעל בא לקחת את הפירות והירושה מכח תקנת חכמים, והאשה מוציאה עליו שטר סילוק כדי לבטל את כחו, הרי ידה על התחונה. ואם השטר אינו מוכיח ממה

הסתלק, מורידים אותו לפחות שבמשמעות השטר. ולכן אמרין שלא הסתלק אלא לענין שאם מכרה ונתנה קיים.

והתקשינו: אם מסלק את עצמו רק מהפחות שבנכסים, אימא [נאמר] שרק מפירי סילק עצמו, והוא הפחות שבכולם, כיון שלא הפסיד את גוף הקרקע רק הסתלק מאכילת פירות, מה שאין כן במכירה שמפסיד את גוף הקרקע(28)?

ומשנינן: אמר אביי — בוצינא טב מקרא. [דלעת קטנה כעת, עדיפא מדלעת גדולה לאחר זמן], ולכן עדיף לבעל להפסיד את המכירה שתהיה לאחר זמן, מלהפסיד את הפירות הנמצאים כעת.

ומקשינן: ואימא מירושה סילק את עצמו, והיא הפחותה שבכולם, שמא לא תמות בחייו.

ועדיף לו להפסיד את הירושה, ולא את המכירה שמא תמכור ויפסיד גם את הפירות שמשעת המכירה?

ומשנינן: אמר אביי — מיתה [שתמות היא בחייו] שכיחא. כיון שרוב פעמים מסתכנת

היינו, שאם קנו מידו כשהיה ערעור על השדה, אזי אמרין שמדין ודברים קנו מידו. אבל בעומד — היינו שלא היה שום ערעור על השדה ועשו קנין, ודאי שמגופה של קרקע קנו מידו.

26. עיין מהר"ם שיף.

27. והרי האשה היא המוחזקת בנכסיה, והבעל בא להוציא ממנה על ידי שטר הכתובה. ואם כן לכאורה עליו הראיה להוכיח שלא הסתלק מכל נכסיה.

28. והקשה הרא"ש — והלא משנתינו נשנתה קודם תקנת אושא, שהבעל יכול לעכב בעדה מלמכור אפילו אם אין לו זכות בפירות, ואם כן אם נאמר שאין הבעל אוכל פירות, הרי כמו כן אינו יכול לעכב בעדה מלמכור. שהרי רק לאחר תקנת אושא התחדש שהבעל מוציא מיד הלקוחות גם בלא זכות אכילת הפירות, ואם כן אין זה הפחות שבנכסים, ומה הקשתה הגמרא "ואימא מפירי"?

וחידש הרא"ש — שעדיין ביד הבעל לעכב